

אחד היתרונות של אם במקום העבודה לעומת חברותיה נטולות הילדים הוא מה שזכה לכינוי "משרת אם". משרה זו אינה קבועה בחוק, אך מקומות עבודה רבים, בייחוד במגזר הציבורי ובמפעלים גדולים, קבעו בהסכמים כי עובדת שהיא אם לילדים עד לגיל מסוים תיהנה מ"משרת אם". לרוב, מדובר בהסכם קיבוצי או חוזה אישי.

עו"ד ענת קאופמן, מומחית בדיני נזיקין וביטוח לאומי, מבהירה כי על פי החוק, במשך ארבעה חודשים מתום חופשת הלידה זכאית כל עובדת במשרה מלאה להיעדר שעה ביום, ללא ניכוי משכרה. זכות נוספת בחוק מוענקת לאם עובדת עם ילד שעדיין לא מלאו לו 16 שנה - היא רשאית להיעדר מהעבודה עד 8 ימים בשנה בשל מחלת הילד. חר הוריות זכאיות להיעדר עד 16 ימים בשנה. לאחרונה, קיבלו אמהות במגזר הציבורי הטבה נוספת: תוספת משמעותית של בין 300 ל-500 שקל בחודש המכונה "תוספת מעונות".

"משרת אם"

הטרדה מינית

החוק למניעת הטרדה מינית לא נועד למנוע חיזור שמטרתו ליצור יחסים אישיים ואף אינטימיים בין שני אנשים, מבהירה עו"ד דפנה שמואלביץ, ממשרד רובינ'ן שמואלביץ, מומחית לדיני עבודה. הטרדה מינית, לעומת זאת, היא התנהגות בעלת אופי מיני שאינה רצויה לאדם שכלפיו היא מופנית.

החוק מגדיר רשימה של מעשים המהווים הטרדה מינית: סחיטה באיומים בדרישה למעשה בעל אופי מיני, מעשים מגונים, הצעות או התייחסויות בעלות אופי מיני המופנות כלפי אדם שהראה שאינו מעוניין בהן, התייחסות מבזה או משפילה ביחס למיניו של אדם. עובדת החשה מוטרדת זכאית להתלונן בפני ממונה על הטרדה מינית במקום העבודה, שמחויב לערוך בירור ויכול להעמיד את המטריד לדין משמעתי. על המעביד לספק הגנה לעובדת במהלך בירור תלונתה וכן ליידע אותה בדבר תוצאותיו. העובדת גם רשאית להגיש תביעה אזרחית נגד המטריד או המעביד בשל אי קיום הוראות החוק, עד שלוש שנים מהאירוע. בית המשפט רשאי לפסוק לה פיצוי בסך 50 אלף שקל גם ללא הוכחת נזק. האפשרות השלישית תקפה לחמש שנים ממועד האירוע ובמסגרתה היא יכולה לפנות למשטרה ולהגיש תלונה נגד המטריד או נגד המעביד אם התנכל לעובדת בעקבות ההטרדה. אם פוטרה עקב ההטרדה, היא רשאית לפנות לבית הדין לעבודה בבקשה לררוש את השבתה לתפקידה.

הפלות

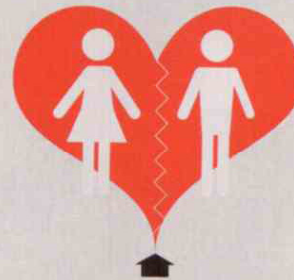
מפתיע, אבל בישראל 2011 אשה אינה יכולה לבצע הפלה על פי רצונה החופשי. החוק קובע שעליה לפנות לוועדה מטעם המדינה וזו תחליט אם לאשר או לפסול את הבקשה. לשם קבלת הסכמת המדינה, מסביר עו"ד אייל שטרנברג, ממשרד איתן מהולל, מומחה לדיני עבודה, על האשה למלא טופס הכולל פרטים אישיים ורפואיים ואת הסיבה להפסקת ההריון.

בוועדה יושבים שלושה מומחים: שני רופאים ועובד סוציאלי, וחייבת להיות ביניהם אשה. כדי שהוועדה תאשר את ההפלה על האשה להתאים לאחד מהקריטריונים: שתהיה צעירה מגיל הנישואין או מעל מגיל 40; הריון שנובע מיחסים אסורים על פי החוק הפלילי, מגילוי עריות או מיחסי מין מחוץ לנישואין; כשיש חשש שהולד עלול להיות בעל מום; במקרה שהמשך ההריון עלול לסכן את חיי האשה או לגרום לה נזק. החוק אינו מכיר במעמדו של העובר או האב בסוגיית הפסקת ההריון. החוק מטיל עונש מאסר בן חמש שנים על מי שביודעין גרם להפסקת הריון, ללא אישור הוועדה.

חופשת לידה

חופשת הלידה לעובדת בעלת ותק של שנה לפחות היא 26 שבועות לכל היותר ממועד הלידה, מהם 14 שבועות שבהם היא מקבלת תשלום דמי לידה מהביטוח הלאומי. עו"ד גורודיסקי מצייין כי העובדת רשאית לקצר את החופשה עד למינימום של 14 שבועות. דמי הלידה המקסימליים מביטוח לאומי הם עבור 14 שבועות. דמי הלידה מחושבים לפי שלושת חודשי העבודה האחרונים לפני הלידה, עד לתקרה של 1,376 שקל ליום עבודה. התשלום המקסימלי הוא כ-41.3 אלף שקל ברוטו לחודש. עצמאית זכאית לזכויות שוות, אך עליה להוכיח את הכנסותיה בשלושת החודשים שקדמו ללידה. במהלך החופשה, המעביד אינו רשאי לפטר אותה או להרע את תנאי עבודתה לאחר חזרתה. במקרה של פיטורים או הרעת תנאים, מסביר גורודיסקי, יחויב המעביד לשלם את שכרה עבור 60 יום לאחר תום חופשת הלידה, ועליו לספק לה הודעה מוקדמת על הפיטורים 30 יום מראש. העובדת גם זכאית לפיצויי פיטורים.

הסדרי גירושין

שיעור הגירושין בישראל עומד על יותר מ-30% מהזוגות הנישאים בכל שנה. רכושם של בני זוג שנישאו ברבנות, התגרשו ולא ערכו ביניהם הסכם ממון יחולק לפי העקרונות הקבועים בחוק יחסי ממון. כיום, מציינת עו"ד מתת פלסנר, מומחית לדיני משפחה, הוכנס תיקון לחוק המאפשר לבצע חלוקת רכוש לפני הפרידה. פלסנר מודגשה כי מדובר ברכוש מכל סוג: מקרקעין, מיטלטלין, מכוניות, כספים, זכויות סוציאליות, קרנות, קופות גמל וכל זכות אחרת. רכוש שהיה לכל אחד מבני הזוג לפני נישואיהם, שייך לכל אחד מהם, אלא אם בן הזוג בחר להכניס את רכושו לתוך מאגר הנכסים המשותף. בני זוג שחיים יחד זמן רב ואינם נשואים נחשבים כידועים בציבור. פלסנר מסבירה כי אם אין ביניהם הסכם ממון, תחול לגביהם חוקת השיתוף - כל הזכויות שצברו יחד במהלך חייהם המשותפים יחולקו בין הצדדים בחלקים שווים.